

สรุปแนวปฏิบัติที่ดีจากการ KM

เทคนิคการออกข้อสอบ/การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4 สิงหาคม พ.ศ. 2564

วิทยากรโดย ดร.นลธวัช ยุทธวงศ์ และ ดร.กรรณิการ์ ทองรักษ์

ภาพการจัดกิจกรรม

IT NTC กำลังนำเสนอ

การเขียนข้อสอบมีหลักการสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

1. ถามให้ครอบคลุม
2. ถามเฉพาะสิ่งที่สำคัญ
3. ถามให้ลึก
4. ถามในสิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดี
5. ถามให้เจาะจง

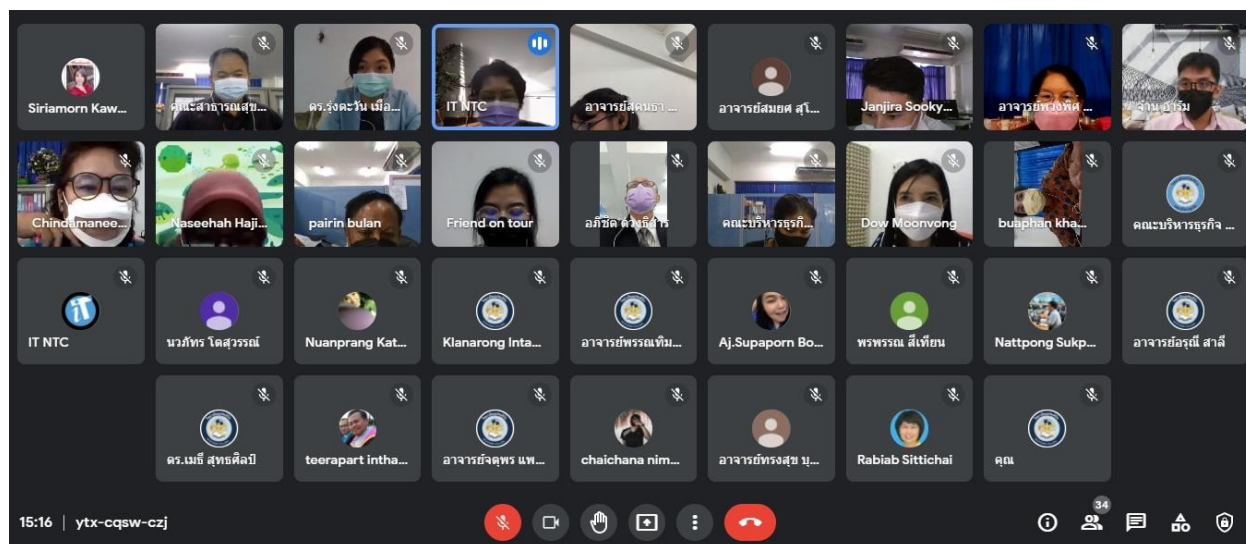
15:31 | ytx-cqsw-czj

Siriamorn Kaweera กำลังนำเสนอ

ประกาศนียบัตรคุณวุฒิ

ระดับคุณวุฒิ	คุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	รวม
คุณวุฒิ	3.5-4.0	30	30	100
คุณวุฒิ	3.0-3.5	40	30	100
คุณวุฒิ	2.5-3.0	30	40	100
คุณวุฒิ	2.0-2.5	20	30	100
คุณวุฒิ	1.5-2.0	30	20	100
คุณวุฒิ	1.0-1.5	20	20	100
คุณวุฒิ	0.5-1.0	10	10	100
คุณวุฒิ	0.0-0.5	0	0	100
รวม		40	40	100

15:13 | ytx-cqsw-czj

IT NTC ทำสำเนาเสนอ

การจำแนกองค์ประกอบพฤติกรรมด้านต่าง ๆ

พฤติกรรม	องค์ประกอบพฤติกรรม
1. ด้านความรู้	
1.1 ความรู้-ความจำ (Knowledge)	บอก ชี ระบุ เล่า เขียน แสดง เล่า
1.1.1 ความรู้ในเนื้อเรื่อง	
1) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และนิยาม	- บอกความหมาย ให้นิยาม บอก คำจำกัดความ
2) ความรู้เกี่ยวกับกฎและความ	- บอกลักษณะ เรียกชื่อ บอกวัน บอกเหตุการณ์

15:22 | ytx-cqsw-czj

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดย ดร.นลธวัช ยุทธวงศ์ และ ดร.กรรณิการ์ ทองรักษ์

ทฤษฎีการเรียนรู้

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S.Bloom)

แบ่งการเรียนรู้ไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านสติปัญญาความรู้

1.1 ความรู้ – ความจำ

1.2 ความเข้าใจ

1.3 การนำไปใช้

1.4 การวิเคราะห์

1.5 การสังเคราะห์

1.6 การประเมินค่า

2. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ด้านทักษะความสามารถ

- 2.1 เลียนแบบ
- 2.2 ทำตามคำสั่ง
- 2.3 ทำเพื่อความถูกต้อง
- 2.4 ทำอย่างสร้างสรรค์ต่อเนื่อง
- 2.5 ทำได้เหมือนธรรมชาติ

3. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ด้านเจตคติคุณลักษณะ

3.1 การรับรู้

3.2 การตอบสนอง

3.3 คุณค่า ค่านิยม

3.4 การจัดระบบ

3.5 บุคลิกภาพ

การเขียนข้อสอบมีหลักการสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

1. ถามให้ครอบคลุม
2. ถามเฉพาะสิ่งที่สำคัญ
3. ถามให้ลึก
4. ถามในสิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดี
5. ถามให้จำเพาะเจาะจง

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่นิยมใช้มี 2 ประเภท คือ

1. ข้อสอบแบบปรนัย
2. ข้อสอบแบบอัตนัย

ข้อสอบแบบปรนัยเป็นข้อสอบที่มีคำถามจำเพาะเจาะจง
ตรวจได้คะแนนตรงกัน มีคำสั่งวิธีการปฏิบัติ และวิธีการตรวจ
ให้คะแนนชัดเจน ข้อสอบแบบปรนัยที่นิยมใช้มี 4 ประเภท คือ

1. แบบถูกผิด
2. แบบเติมคำ
3. แบบจับคู่
4. แบบเลือกตอบ

ข้อสอบแบบถูกผิด

ข้อสอบแบบถูกผิดเป็นข้อคำถามที่กำหนดข้อความให้นักเรียนพิจารณาเลือกตอบสองทางเลือก เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน ฯลฯ โดยใช้ความรู้ตามหลักวิชาเป็นเกณฑ์พิจารณา

หลักการเขียนข้อสอบแบบถูกผิด

1. ข้อความจะต้องมีความหมายชัดเจนไม่กำกวมและไม่ควรใช้คำที่แสดงคุณภาพ เช่น **มาก น้อย บ่อยๆ บางครั้ง ส่วนมาก ส่วนน้อย ไม่ค่อยจะ** เป็นต้น ควรเลือกคำที่แสดงปริมาณจะมีความหมายชัดเจนกว่า เช่น

- ไม่ดี** - พมายกกongทัพมาตีไทยบ่อยครั้งในสมัยกรุงธนบุรี
- ดีขึ้น** - พมายกกongทัพมาตีไทย 4 ครั้งในสมัยกรุงธนบุรี

2. ข้อความที่กำหนดให้ต้องตัดสินได้ว่าถูกหรือผิดจริงและเป็นสากล เช่น

ไม่ดี - น้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศา

ดีขึ้น - ณ ระดับน้ำทะเล น้ำจะเดือดที่อุณหภูมิ

100 องศา

ไม่ดี - เราไม่ควรกินเนื้อหมู

ดีขึ้น - ผู้นับถือศาสนาอิสลามไม่ควรกินเนื้อหมู

3. แต่ละข้อคำถามควรถามจุดสำคัญเพียงเรื่องเดียว เช่น

ไม่ดี - อำเภอแม่สายอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและ
อยู่เหนือสุดของประเทศไทย

ดีขึ้น - อำเภอแม่สายอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ดีขึ้น - อำเภอแม่สายอยู่เหนือสุดของประเทศไทย

4. ไม่ควรสร้างข้อคำถามในเชิงปฏิเสธหรือปฏิเสธ

ข้อ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิด

ไม่ดี - ถ้านักเรียนไม่ออกไปตากน้ำค้างนักเรียน

จะไม่เป็นหวัด

ดีขึ้น - การออกไปตากน้ำค้างทำให้นักเรียน

เป็นหวัด

5. ควรหลีกเลี่ยงการลอกข้อความจากหนังสือตำรา
เรียนโดยตรงเพราะจะส่งเสริมการเรียนรู้แบบท่องจำ เช่น

ไม่ดี - พ่อของมานี้ใช้หน่อกล้วยปลุก

ดีขึ้น - การปลุกกล้วยต้องใช้หน่อปลุก

6. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เป็นเครื่องชี้แนะคำตอบหรือช่วยให้คำตอบถูกหรือผิดเด่นชัดขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเดาคำตอบได้ เช่น

6.1 ข้อความที่มีคำว่า **เท่านั้น ทั้งสิ้น ทั้งหมด เสมอ ทุกๆอย่าง อย่างเดียว เป็นไปไม่ได้ ไม่มีเลย** คำเหล่านี้มักแสดงว่า**ผิดมากกว่าถูก** เช่น

- เงินหมายถึงเงินเหรียญ**เท่านั้น**
- สัตว์ที่มี 4 ขา เรียกว่าแมลง**ทั้งสิ้น**

6.2 ข้อความที่มีคำว่า **อาจจะ บางครั้ง บ่อย ๆ โดยทั่วไป** คำเหล่านี้มักเป็นคำที่แสดงว่า**ถูกมากกว่าผิด** เช่น

- **โดยทั่วไป**แล้วสัตว์ที่มี 6 ขา จะเรียกว่าแมลง
- **บางครั้ง**เงินก็อาจหมายถึงธนบัตร

7. ข้อความที่ถามทุกข้อควรมีความยาวใกล้เคียงกัน ไม่ควรใช้ประโยคที่อธิบายยาวมากจนผิดสังเกตเพราะผู้เรียนจะเดาถูกและได้คะแนน
8. อย่าวางข้อถูกและข้อผิดเป็นระบบ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเดาคำตอบได้
9. ควรให้มีข้อถูกและข้อผิดพอ ๆ กัน คือมีข้อความถูกประมาณร้อยละ 40-60 ของข้อสอบทั้งหมด

ข้อดีและข้อเสียของข้อสอบแบบถูกผิด

ข้อดี	ข้อเสีย
1. เหมาะกับการวัดพฤติกรรมการรู้- ความจำ	1. โอกาสที่จะเดาถูกมีมาก
2. สร้างง่าย ตรวจง่าย และมีความเป็น ปรนัยในการตรวจสอบ	2. วัดพฤติกรรมระดับสูงไม่ได้
3. ใช้ทดสอบได้กับทุกวิชา	3. ไม่สามารถวินิจฉัยสภาพการเรียนรู้ได้
4. ผู้ตอบใช้เวลาทำน้อย	4. มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ

ข้อสอบแบบเติมคำ

ข้อสอบแบบเติมคำเป็นข้อสอบที่ต้องการให้ผู้สอบเติมคำหรือข้อความที่สำคัญในช่องว่างที่กำหนดให้

หลักการสร้างข้อสอบแบบเติมคำ

1. เขียนคำถามให้เฉพาะเจาะจง ให้ตอบเพียงคำตอบเดียว เช่น

ไม่ดี - สุนทรภู่แต่งหนังสือ.....

ดีขึ้น - ผู้แต่งหนังสือพระอภัยมณีคือ.....

ไม่ดี - พืชสังเคราะห์แสงโดยใช้.....เป็นองค์ประกอบ

ดีขึ้น - สิ่งที่พืชใช้ในการสังเคราะห์แสงได้แก่

1.

2.

3. ควรให้เติมส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เช่น

ไม่ดี - ยุ่งลายเป็น.....ของโรคไข้เลือดออก

ดีขึ้น - ยุ่งลายเป็นพาหะของโรค.....

4. เว้นช่องว่างให้เติมท้ายประโยค

5. เว้นช่องว่างที่จะเติมเท่ากันทุกช่อง

6. คำตอบที่เป็นตัวเลข ถ้ามีหน่วยควรระบุหน่วยที่ต้องการ
ให้ตอบ เช่น

ไม่ดี - ถ้า 1 ก้าวของเด็กหญิงรัตนาวัดได้ระยะทาง
43 เซนติเมตร ถ้าเธอก้าว 8 ก้าว จะได้ระยะทาง.....

ดีขึ้น - ถ้า 1 ก้าวของเด็กหญิงรัตนาวัดได้ระยะทาง
43 เซนติเมตร ถ้าเธอก้าว 8 ก้าว จะได้ระยะทาง.....เมตร....เซนติเมตร

7. ไม่ควรลอกข้อความจากตำรา แล้วตัดข้อความบางตอน
ออก เพื่อให้ผู้ตอบเต็มให้สมบูรณ์ เพราะเป็นการส่งเสริมการ
เรียนแบบท่องจำและข้อความที่ลอกมาอาจไม่ชัดเจนในตัวเอง
ทำให้ข้อสอบข้อนั้นมีความกำกวมได้

ไม่ดี - ออกจากใจสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ.....

ดีขึ้น - ก๊าซที่จำเป็นสำหรับการเผาไหม้คือ.....

8. ไม่ควรเว้นช่องว่างให้เต็มหลายแห่งในแต่ละข้อ เพราะจะทำให้ผู้ตอบไม่ทราบว่าผู้ถามต้องการอะไร ควรมีข้อมูลในข้อทดสอบมากพอที่จะให้ผู้สอบหาคำตอบได้ เช่น

ไม่ดี - ผลคูณระหว่าง.....กับ.....คือสูตรของ.....

ดีขึ้น - สูตรของพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าคือ.....คูณกับ

.....

9. ไม่ควรให้มีคำ หรือข้อความที่แนะนำคำตอบ

ไม่ดี - น้ำมันหมูจัดเป็นอาหารประเภท

.....(ไขมัน)

ดีขึ้น - มะพร้าวจัดเป็นอาหารประเภท.....

10. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่จะให้คำตอบที่ไม่แน่นอน เช่น คำว่า

ราวๆ ประมาณ เช่น **ได้แก่** เพราะผู้ตอบไม่สามารถตัดสินใจว่าจะตอบ
คำตอบใดจึงจะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง แล้วจึงจะทำให้เกิดปัญหาในการตรวจให้
คะแนนด้วย

ไม่ดี - มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดในปีนี้ประมาณ
ร้อยละ.....

ไม่ดี - สัตว์ป่าที่นักเรียนรู้จัก **ได้แก่**.....

ไม่ดี - การทำน้ำให้สะอาดมีหลายวิธี เช่น.....

11. เว้นสำหรับเติมให้พอเพียง

ข้อดีและข้อเสียของข้อสอบแบบเติมคำ

ข้อดี	ข้อเสีย
1. เหมาะกับพฤติกรรมความรู้- ความจำ	1. ไม่เหมาะกับการวัดพฤติกรรม ระดับสูง
2. เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์และ วิชาทักษะการคำนวณ	2. ยากในการเขียนให้ได้คำตอบ เดียว
3. เดาคำตอบได้ยาก	3. ถ้าใช้บ่อย ๆ ผู้เรียนจะมุ่งแต่ ท่องจำ

ข้อสอบแบบจับคู่

ข้อสอบแบบจับคู่เป็นข้อสอบที่กำหนดข้อความที่สัมพันธ์กันให้ 2 รายการ รายการทางด้านซ้ายเรียกว่า ตัวยื่นหรือคำถาม รายการทางด้านขวาเรียกว่า ตัวเลือกหรือคำตอบ ให้ผู้ตอบพิจารณาความสัมพันธ์ในรายการทั้งสองที่เกี่ยวข้องกัน รายการที่นำมาออกข้อสอบแบบจับคู่ได้แก่ ศัพท์กับความหมาย เหตุการณ์กับเวลา เวลากับสถานที่ ชื่อบุคคลกับผลงาน ชื่อกระบวนการกับการผลิต กฎกับการใช้เหตุกับผล เครื่องมือกับประโยชน์ใช้สอย เป็นต้น

หลักการเขียนข้อสอบแบบจับคู่

1. เขียนคำชี้แจงให้ชัดเจน จะให้จับคู่ได้เพียงตัวเลือกเดียวหรืออาจจับคู่ได้หลายตัวเลือก
2. เนื้อหาวิชาที่จะนำมาออกข้อสอบแบบจับคู่ควรเป็นเอกพันธ์ นั่นคือ ถามในเรื่องเดียวกัน เช่น

- () 1. ใครเป็นคนแต่งหนังสือจินตามณี ก. พระโหราธิบดี
- () 2. ใครเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย ข. พ่อขุนรามคำแหง
- () 3. ใครเป็นผู้คิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเป็นคนแรก ค. พระยาโกษาธิบดี
- ง. พระยาพหลพลพยุหเสนา
- จ. พระยามโนปกรณนิติธาดา

หมายเหตุ

ควรให้คำชี้แจง คำถาม คำตอบ อยู่หน้าเดียวกัน

หลีกเลี่ยงคำถามที่แนะคำตอบ

ข้อดีและข้อเสียของข้อสอบแบบจับคู่

ข้อดี	ข้อเสีย
1. เหมาะสำหรับความรู้-ความจำที่มีเนื้อหาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน	1. ใช้วัดพฤติกรรมระดับการสังเคราะห์ การประเมินค่าไม่ได้
2. สามารถวัดพฤติกรรมระดับความเข้าใจ และการนำไปใช้ได้ เช่น การอ่านสัญลักษณ์ การจับคู่ระหว่างกฎเกณฑ์กับปรากฏการณ์	2. ยากที่จะหาเนื้อหาที่เป็นเรื่องเดียวกัน
3. ประหยัดเวลาในการอ่านข้อสอบทำให้สามารถออกข้อสอบได้หลายข้อ	3. โอกาสการเดาจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อสอบแบบเลือกตอบ

ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยข้อความที่เป็นข้อคำถามและมีคำตอบให้เลือกหลาย ๆ คำตอบ ข้อสอบประเภทนี้มี 2 ตอน คือ

1. ตัวนำหรือตัวคำถาม เป็นข้อความที่เป็นตัวเร้าให้ผู้ตอบคิด
2. ตัวเลือก เป็นคำตอบหลาย ๆ คำตอบเพื่อให้ผู้สอบเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง มีทั้งตัวถูก และตัวลวง

ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นข้อสอบที่ได้มีการพัฒนารูปแบบ
และคำถามให้พลิกแพลงได้มากมายหลายแบบ ทำให้มี
ประสิทธิภาพการวัด และมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
ต่อผู้สอบในการฝึกสมรรถภาพทางสมองให้คิดเป็น

1. ด้านความรู้ความจำ

ข้อคำถาม ตั้มน้ำชนิดใดปลอดภัยที่สุด ?

- ก. น้ำต้ม ข. น้ำประปา ค. น้ำฝน ง. น้ำบาดาล

ข้อคำถาม การไว้ทุกข์ของคนไทยใช้เสื้อผ้าสีอะไร ?

- ก. สีดำ ข. สีเขียว ค. สีขาว ง. สีม่วง

2. ด้านความเข้าใจ

คำถาม เหยือกปลาทำหน้าที่คล้ายกับอวัยวะส่วนใดของคน ?

ก. หู ข. ฟัน ค. ปาก ง. จมูก

คำถาม เหตุใดต้นไม้เล็กที่ขึ้นอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่จึงมีลำต้นสูงชะลูด ?

ก. เพื่อให้ได้แสงแดด ข. เพื่อให้ได้อากาศ
ค. เพื่อให้ทรงตัวเร็ว ง. เพื่อให้แข็งแรงเท่าต้นไม้ใหญ่

3. ด้านการนำไปใช้

คำถาม คนที่หน้าตาซีดเซียวควรให้รับประทานอะไร ?

ก. นมสด ข. ตับไก่ ค. ผักบุ้ง ง. เนื้อหมู

4. ด้านการวิเคราะห์

คำถาม นิ้วมือนิ้วใดสำคัญมากที่สุด ?

ก. นิ้วหัวแม่มือ ข. นิ้วชี้ ค. นิ้วกลาง ง. นิ้วนาง

คำถาม ผีเสื้อที่เฝ้าระวังป้องกันภัยต่างๆ เปรียบได้กับคนทำงานอาชีพอะไร ?

ก. ยาม ข. ทหาร ค. นักสืบ ง. ตำรวจ

5. ด้านการสังเคราะห์

คำถาม คนที่**ไม่ลักขโมย**เป็นคนดี แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นเขาจะต้องประพฤติอะไรอีกอย่างหนึ่ง ?

ก. ไม่โลภมาก

ข. อาชีพสุจริต

ค. มีเมตตากรุณา

ง. มีความซื่อสัตย์

6. ด้านการประเมินค่า

คำถาม ตามประเพณีไทย ถือว่านางวันทองเป็นคนดีหรือไม่ ?

- ก. ดี เพราะรักสามีทั้งสองคน
- ข. ดี เพราะเมื่อตายแล้วยังเป็นห่วงลูก
- ค. ไม่ดี เพราะหุบเขาเขื่อนงาย
- ง. ไม่ดี เพราะมีสามีสองคน

ข้อสอบแบบอัตนัย

ข้อสอบแบบอัตนัย หรือข้อสอบแบบความเรียง หรือข้อสอบแบบบรรยาย เป็นข้อสอบที่ใช้ถามพฤติกรรมผู้เรียนได้ตั้งแต่ระดับความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าได้เป็นอย่างดี

หลักการสร้างข้อสอบแบบอัตนัย

1. กำหนดให้ชัดเจนว่าต้องการวัดพฤติกรรมด้านใดของผู้เรียน
2. เขียนคำถามให้ชัดเจน จำเพาะเจาะจงว่าต้องการให้ผู้ตอบทำอะไร เช่น อธิบาย วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ฯลฯ
3. เขียนคำถามวัดพฤติกรรมระดับสูง ๆ ตั้งแต่ความเข้าใจขึ้นไป
4. เขียนคำถามโดยใช้สถานการณ์ใหม่ ๆ ไม่ควรถามตามตำราหรือถามในสิ่งที่เรียนมาแล้ว
5. ต้องถามเฉพาะสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง
6. กำหนดความซับซ้อนและความยากให้เหมาะสมกับวัยของผู้ตอบ
7. ควรเฉลยคำตอบไปพร้อม ๆ กับการเขียนข้อสอบ
8. ไม่ควรให้มีการเลือกตอบ

ข้อแนะนำในการตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย

1. พิจารณาคำตอบแต่ละข้ออย่างคร่าว ๆ ก่อน ยังไม่ต้องให้คะแนน แบ่งคุณภาพของการตอบของผู้ตอบออกเป็นกลุ่มๆ เช่น ดีมาก ดี ปานกลาง ค่อนข้างดี ยังใช้ไม่ได้
2. ตรวจละเอียดแต่ละข้อของแต่ละกลุ่มอีกครั้งแล้วให้คะแนน
3. ควรตรวจทีละข้อของทุกคนจนหมดก่อน แล้วจึงตรวจข้อต่อไป
4. ควรสุ่มกระดาษคำตอบมาตรวจโดยไม่ต้องดูชื่อผู้ตอบเพื่อไม่ให้เกิดอคติในการตรวจ

ข้อดีและข้อเสียของข้อสอบอัตนัย

ข้อดี	ข้อเสีย
1. วัดพฤติกรรมด้านความคิดด้านสังเคราะห์และการประเมินค่าได้ดี	1. วัดเนื้อหาได้ไม่ครอบคลุมเพราะข้อสอบถามได้น้อยข้อ
2. วัดความคิดริเริ่มและความคิดเห็นได้ดี	2. ตรวจให้คะแนนยาก เสียเวลามาก
3. สร้างได้ง่าย รวดเร็ว ประหยัด	3. คะแนนไม่แน่นอน มีความเที่ยงน้อย
4. เดายาก	4. วินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียนไม่ได้
5. ส่งเสริมพัฒนาทักษะการเขียนและนิสัยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	5. ทักษะด้านภาษามีอิทธิพลต่อการตรวจ

จบการนำเสนอ สวัสดิ์